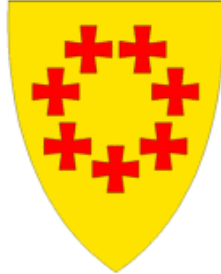

Overhalla kommune

- positiv, frisk og framsynt -

Revidert økonomiplan 2010 - 2013

Innhold

INNLEDNING	3
1 ØKONOMISK STATUSBESKRIVELSE	3
1.1 Driftsinntekter	3
1.2 Driftsutgifter	4
1.3 Brutto driftsresultat	6
1.4 Eksterne finanstransaksjoner.	7
1.5 Netto driftsresultat	9
1.6 Interne finansieringstransaksjoner	11
1.7 Oppsummering økonomisk statusbeskrivelse	12
2 KOSTRA/SAMMENLIGNING MELLOM KOMMUNER	13
2.1 Innledning	13
2.2 Befolkningssammensetning og behov	13
2.3 Prioriteringer	16
3 KONSEKVENSJUSTERT BUDSJETTOVERSIKT	26
3.1 Generelt	26
3.2 Framskrivning løpende drift (2010 - 2013)	26
4 HANDLINGSPROGRAM 2010 – 2013	31
4.1 Kommunen som lokalsamfunn	33
4.2 Tjenestetilbudet	50
4.3 Godt arbeidsmiljø (hovedmål 7)	56
4.4 Økonomi	56
5 TILTAK/ENDRINGER I PERIODEN 2010 – 2013	57
5.1 Nye tiltak/investeringer	58
5.2 Endringer i driften	60
5.3 Konsekvenser av nye tiltak/saldering	61

INNLEDNING

Rådmannen legger med dette fram forslag til revidert økonomiplan for perioden 2010 - 2013 for Overhalla kommune.

Kommuneloven § 44 legger føringer for kommunale økonomiplaner.

I kommunene er det ulik praksis når det gjelder *behandlingstidspunkt* for økonomiplanen. De senere årene har en i Overhalla valgt å legge økonomiplanrevideringen frem til behandling på vårparten. Økonomiplanen legger dermed premisser for den kommende budsjettbehandlingen.

Revidert økonomiplanen 2010 - 2013 tar utgangspunkt i forslag til årsbudsjett 2009 og en framskrivning av 2009-tallene. Framstillingen har en mindre detaljert inndeling enn årsbudsjettet. Det er lagt vekt på å få fram den økonomiske utviklingen i grove trekk, med angivelse av planlagte rammer for hovedområdene, nøkkeltall m.v.

1 ØKONOMISK STATUSBESKRIVELSE

1.1 Driftsinntekter

Kommunens hovedinntektskilder er som følger.

(tall i kr 1000)	B-2009		R-2008		R-2007		R-2006	
Skatt inntekt og formue	31 %	60 132	29 %	55 055	29 %	53810	29 %	52 971
Rammetilskudd	37 %	71 776	31 %	59 604	31 %	56449	34 %	60 828
Brukerbetaling, husleier, avgifter, salg etc.	14 %	27 406	15 %	29 526	16 %	28646	15 %	27 666
Div. overføringer fra stat, fylke, kommuner	18 %	34 627	25 %	47 556	23 %	42330	21 %	37 351
Eiendomsskatt	1 %	1 431	1 %	1 431	1 %	1430	1 %	1 430
Brutto driftsinntekter		195 372		193 172		182 665		180 246

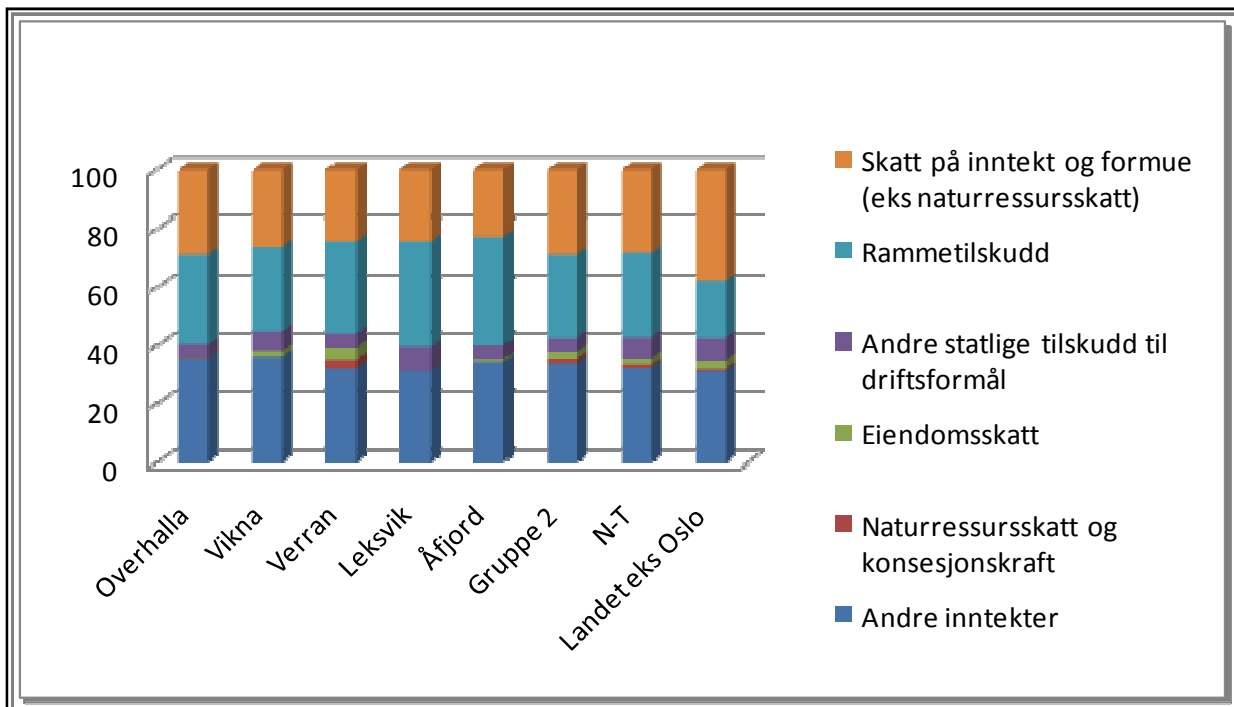
Statlige overføringer og skatt på inntekt og formue er kommunens viktigste inntekter, og utgjør for Overhalla 86 % av brutto inntekter. Videre kan en se at betaling av kommunale tjenester utgjør 14 %. Dette viser at kommunens selv ikke har noen vesentlig påvirkningskraft på inntektene, og er avhengig av at staten øker sine overføringer i takt med kommunens økte utgifter. De fleste av kommunens betalingssatser er også regulert av lover og regler. Kommunen har derfor små muligheter for å øke inntektene for salg av kommunale tjenester.

Skatteinntektene på inntekt og formue ligger under landsgjennomsnittet. Kommunen har tidligere fått dekket 55 % av tapte skatteinntekter i forhold til landsgjennomsnittet. Den prosentvise dekningen av tapet vil i 2009 bli økt til 57 %, 2010 – 59 % og 2011 – 60 %. Denne økningen vil trolig få en positiv virkning for Overhalla kommune som er en skattesvak kommune i nasjonal sammenheng. I 2008 mottok Overhalla ca kr 17 millioner i inntektsutjevning mot kr 15 millioner i 2007 og 2006. Inntektsutjevningen inngår i linjen for rammetilskudd.

Folketallet og sammensetningen av folketallet har en direkte virkning i størrelsen på rammetilskuddet. Rammetilskuddet fra staten er fra 2009 fastsettes ut fra folketallet pr. 1. juli. Dette er nytt i forhold til det nye inntektssystemet og har ført til at rammetilskuddet blir

mer forutsigbart når en skal budsjettere. Overhalla tatt utgangspunkt i KS (Stolp) sine beregninger av rammetilskuddet og skatteinntekter ved budsjettarbeidet. Overhalla hadde i 2008 en økning i folketallet på 55 stk (1,57 %). Dette er den største økningen siden kommunen hadde en befolkningstopp i 1990. Men for at økningen skal kunne slå positivt ut i forhold til rammetilskuddet må en ha større økning enn landsgjennomsnittet. Befolkningsveksten i Norge for 2008 var 62.081 stk og utgjorde 1,31 %.

Sammenligner en seg med andre utvalgte kommuner i sammenligningsgruppe 2 (KG02), som består av kommuner med middels bundne kostnader pr innbygger, høye frie disponible inntekter, kan en se at Overhalla ligger høyt på andel av skatte på inntekter og formue, men at Nord-Trøndelag (NT) og enkelte kommuner i Sør-Trøndelag er skattesvake kommuner når en sammenligner seg med landsgjennomsnittet. Når det gjelder rammetilskuddet, kan en se at kommunen ligger litt over gjennomsnittet i NT og KG02. De kommunene som har høyere andel i rammetilskudd har en mindre andel inntektsskatt. En må kunne anta at de har fått kompensert skatte tapet i forhold til gjennomsnittet via inntektsutjevning.

Figur 1 Tabellen viser sammensetting av brutto driftsinntekter 2008. Kilde SSB

I tillegg til inntektskilder som rammetilskudd og skatt på inntekt og formue har kommunen mulighet til å bruke av (inntektsføre) tidligere oppsparte midler som ulike disposisjons-/driftsfond og eventuelt tidligere regnskapsoverskudd. Dette har vært nødvendig for å oppnå budsjett og regnskapsbalanse de siste årene. Dette er et kortsiktig tiltak og betyr at utgiftene overstiger inntektene.

1.2 Driftsutgifter

Kommunens driftsutgifter er som følger:

Revidert økonomiplan 2010 – 2013 for Overhalla kommune
- positiv, frisk og framsynt -

(tall i kr 1000)	B-2009		R-2008		R-2007		R-2006	
Lønn og sosiale utgifter	65 %	119 171	65 %	129 341	65 %	119171	66 %	116 259
Kjøp av varer og tjenester	16 %	29 551	16 %	32 388	16 %	29551	15 %	27 038
Kjøp av tjenester som	9 %	17 272	9 %	17 087	9 %	17272	9 %	15 929
Overføringer	7 %	13 228	7 %	14 158	7 %	13228	7 %	13 045
Avskrivning	4 %	7 429	4 %	7 845	4 %	7429	4 %	7 220
Fordelte utgifter	-2 %	(2 995)	-1 %	(2 839)	-2 %	-2995	-2 %	-3 010
Brutto driftsutgifter		183 656		197 980		183 656		176 481
Syke/ fødselspenger		-433		-6123		-5600		-4898
Netto lønn og sosiale		118 738		123 218		113 571		111 361

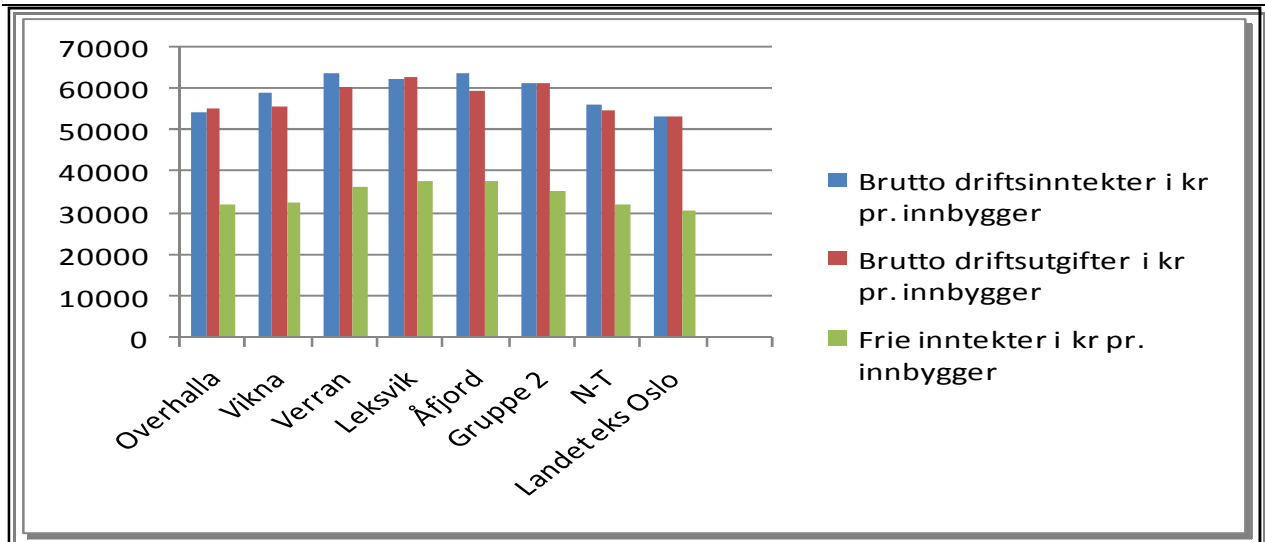
Kommunens største utgiftspost er lønn og sosiale utgifter og utgjorde 65 % i 2008. Andelen til lønn og sosiale utgifter har vært stabil de 3 siste årene, det samme gjelder øvrige utgiftsposter. Når det gjelder vurdering av lønn og sosiale utgifter bør en ta hensyn til syke og fødselspenger fra Nav for å få et riktig bilde av kostnaden. Når en budsjetterer blir det vanligvis ikke lagt inn noe stort beløp på sykepenger refusjon og innleie av sykevikar. En får sådan lavere kostnad på lønnsutgiften ved budsjettering enn hva endelig regnskap viser.

Kommunens samlede driftsutgifter har i løpet av de 3 siste årene økt mer enn inntektene. Det ble i 2008 forutsatt et innsparingsmål på kr 4,2 mill som skulle tas over en 2 års periode. I tillegg ble dette økt med kr 700 tusen i forbindelse med behandling av økonomiplan 2009-2012. Årsregnskapet for 2008 viste at løpende inntekten var kr 5,4 millioner mindre enn utgiftene. Dette innebar at en måtte bruke av tidligere avsatte midler (fond). En har begynt å få en bra effekt av innsparingene. Den er beregnet til ca kr 4,67 millioner for budsjettåret 2009.

Avskrivningskostnadene blir i kommunal sammenheng nullstilt i driftsregnskapet da en isteden utgiftsfører avdrag på langsiktig lån i regnskapet som skal synliggjøre kapital kostnaden.

En sammenligning av brutto driftsinntekter pr innbygger med sammenlignbare kommuner (figur 2) kan se at Overhalla har disponibelt kr 54.162,- pr innbygger. Det er kun landsgjennomsnittet som er lavere. Sammenlignet med NT bruker Overhalla kr 2.728,- mindre og kr 8.081,- mindre enn gjennomsnittet i kommunegruppe 2. Lavere inntekt fører videre til at en har mindre å bruke på drift, noe som går fram av sammenligningen i tabellen.

Overhalla har lave brutto driftsutgift pr innbygger med kr 55.303,-. Det er kun NT og landsgjennomsnittet som er lavere med henholdsvis merkostnader pr innbygger på kr 529,- og 1.912,-.

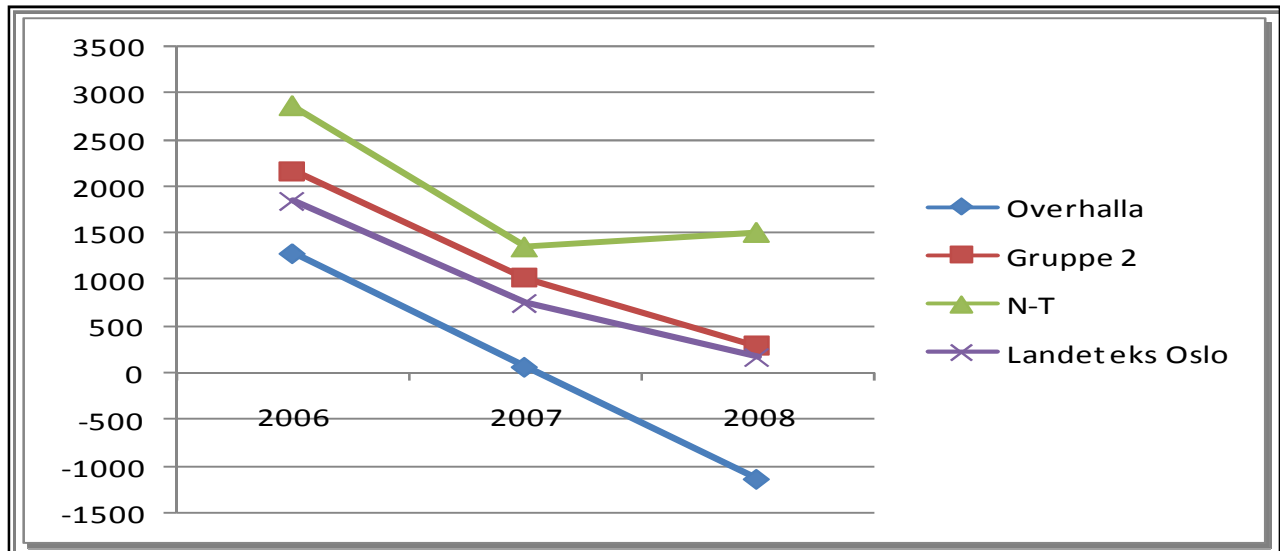

Figur 2 Tabellen viser brutto utgifter og inntekter pr innbygger. Det er 2008 tall som blir benyttet. Kilde SSB.

1.3 Brutto driftsresultat

Ser en videre på brutto driftsresultat (brutto driftsinntekter – brutto driftsutgifter) går det fram at Overhalla brukte kr 1.141,- mer pr innbygger i 2008 enn brutto driftsinntekter. Det er kun Overhalla og Leksvik som hadde underskudd i brutto driftsresultat. Sammenligningsgruppe 2 viste et gjennomsnitt som kr 1.424,- mer pr innbygger enn Overhalla. Gjennomsnittet i NT er kr 2655,- mer pr innbygger enn Overhalla.

Ser en på utviklingen de 3 siste årene kan en se at i 2006 hadde Overhalla et overskudd pr innbygger på kr 1.285,-, underskudd på kr 65,- i 2007 og som vi tidligere har vært inne på et underskudd på kr 1.141,- i 2008. I budsjett for 2009 kan en se at trenden med underskudd er snudd og viser et overskudd på kr 277,- pr innbygger.

Figur 3 Brutto driftsresultat pr innbygger 3 siste år. Kilde SSB.

Bruttodriftsresultat viser hvor mye kommunen har disponibelt til å dekke netto eksterne finanskostnader (renter og avdrag). Skulle det videre være midler til god etter at renter og avdrag er finansiert gir dette muligheter for å avsette til fond.